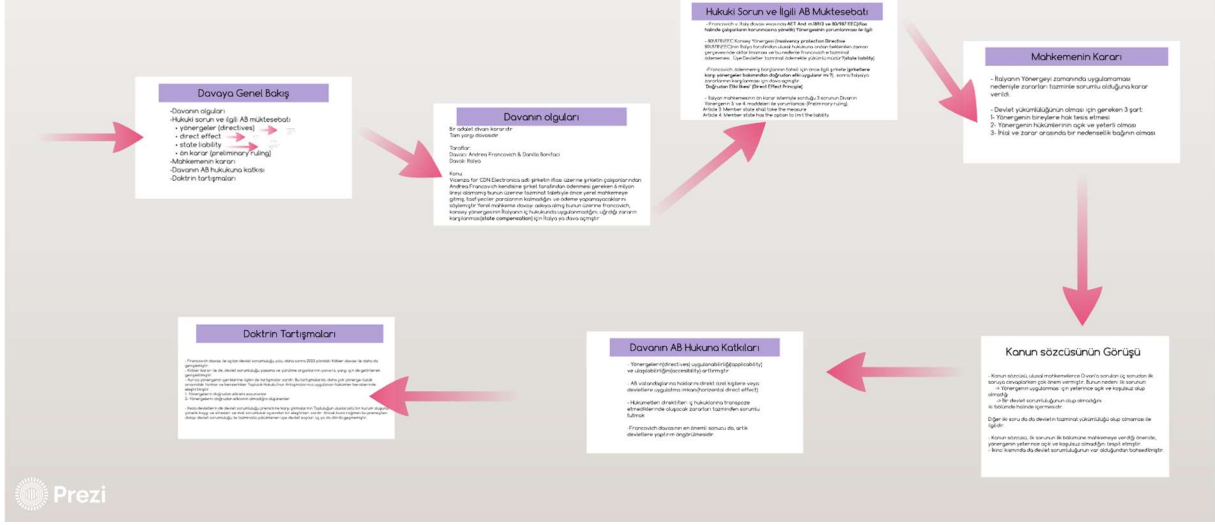

Francovich v. Italy

Davaya Genel Bakış

- Davanın olguları
- Hukuki sorun ve ilgili AB müktesebatı
 - yönergeler (directives)
 - direct effect
 - state liability
 - ön karar (preliminary ruling)
- Mahkemenin kararı
- Davanın AB hukukuna katkısı
- Doktrin tartışmaları

YÖNERGELER(Directives)

-AB Hukukunda birlięe üye olan tüm ülkelerin uygulamaya koymak ve yürütmekle yükümlü olduğu politikalardır.

- Diğer Avrupa Birlięi düzenlemelerinden farkı, **derhâl yürürlüğe girmeyip**, her bir üye ülkeye yönergelerin gereklerini kendi iç hukuklarında oturtabilmeleri için gereksinim duyduğu ölçüde bir zaman aralığı tanınmasıdır.

-Yönergeler yalnızca yönelttikleri ülke ya da ülkeler için bağlayıcıdır

DOĞRUDAN ETKİ(Direct effect)

-Bireyler için doğrudan hak ve yükümlülük doğurabilmesidir.

- Eğer ilgili kural bireyler arasında hak doğuruyorsa “yatay doğrudan etki”

-Birey-devlet arasında hak ve yükümlülük doğuruyorsa “dikey doğrudan etki” söz konusu olur.

STATE LIABILITY (Devletin Sorumluluğu)

-Üye devletlerin AB hukukuna uymaması durumunda state liability ilkesi uygulanır.
Devletler AB kuralların 1-yaratılmasından 2-uygulanmasından

-Eğer bir birey direktif tarafından korunan bir hakka sahipse, **devletin** bu hakları korumak için **harekete geçmemesi**, kişinin **zarar gördüğü** hallerde **devlet sorumluluğuna** yol açabilir

Davanın olguları

Bir adalet divanı kararıdır
Tam yargı davasıdır

Taraflar:
Davacı: Andrea Francovich & Danilla Bonifaci
Davalı: İtalya

Konu:
Vicenza for CDN Electronica adlı şirketin iflası üzerine şirketin çalışanlarından Andrea Francovich kendisine şirket tarafından ödenmesi gereken 6 milyon lireyi alamamış bunun üzerine tazminat talebiyle önce yerel mahkemeye gitmiş, tasfiyeciler paralarının kalmadığını ve ödeme yapamayacaklarını söylemiştir.Yerel mahkeme davayı askıya almış bunun üzerine francovich, konsey yönergesinin İtalyanın iç hukukunda uygulanmadığını, uğrdığı zararın karşılanması(**state compensation**) için İtalya ya dava açmıştır

Hukuki Sorun ve İlgili AB Muktesebatı

- Francovich v. Italy davası esasında AET And. m.189/3 ve 80/987 EEC(iflas halinde çalışanların korunmasına yönelik) Yönergesinin yorumlanması ile ilgili

- 80\978\EEC Konsey Yönergesi (Insolvency protection Directive 80\978\EEC)'nin İtalya tarafından ulusal hukukuna ondan beklenen zaman çerçevesinde aktarılmaması ve bu nedenle francovich e tazminat ödememesi . Üye Devletler tazminat ödemekle yükümlü müdür?(state liability)

-Francovich, ödenmemiş borçlarının tahsili için önce ilgili şirkete (şirketlere karşı yönergeler bakımından doğrudan etki uygulanır mı ?) , sonra İtalya'ya zararlarının karşılanması için dava açmıştır.
"Doğrudan Etki İlkesi" (Direct Effect Principle)

- İtalyan mahkemesinin ön karar istemiyle sorduğu 3 sorunun Divan'ın Yönergenin 3. ve 4. maddeleri ile yorumlaması (Preliminary ruling)

Article 3: Member state shall take the measure

Article 4: Member state has the option to limit the liability

Prezi

Mahkemenin Kararı

- İtalyanın Yönergeyi zamanında uygulamaması nedeniyle zararları tazminle sorumlu olduğuna karar verildi.

- Devlet yükümlülüğünün olması için gereken 3 şart:

1- Yönergenin bireylere hak tesis etmesi

2- Yönergenin hükümlerinin açık ve yeterli olması

3- İhlal ve zarar arasında bir nedensellik bağının olması

Prezi

Davanın AB Hukuna Katkıları

- Yönergelerin(directives) uygulanabilirliği(applicability) ve ulaşılabilirliğini(accessibility) arttırmıştır
- AB vatandaşlarına haklarını direkt özel kişilere veya devletlere uygulatma imkanı(horizontal direct effect)
- Hükümetleri direktifleri iç hukuklarına transpoze etmediklerinde oluşacak zararları tazminden sorumlu tutmak
- Francovich davasının en önemli sonucu da, artık devletlere yaptırım öngörülmesidir.

Prezi

Kanun sözcüsünün Görüşü

- Kanun sözcüsü, ulusal mahkemelerce Divan'a sorulan üç sorudan ilk soruya cevaplarırken çok önem vermiştir. Bunun nedeni ilk sorunun:
 - > Yönergenin uygulanması için yeterince açık ve koşulsuz olup olmadığı
 - > Bir devlet sorumluluğunun olup olmadığınıiki bölümde halinde içermesidir.

Diğer iki soru da da devletin tazminat yükümlülüğü olup olmaması ile ilgilidir.

- Kanun sözcüsü, ilk sorunun ilk bölümüne mahkemeye verdiği öneride, yönergenin yeterince açık ve koşulsuz olmadığını tespit etmiştir.
- İkinci kısmında da devlet sorumluluğunun var olduğundan bahsedilmiştir.

Prezi

Doktrin Tartışmaları

- Francovich davası ile açılan devlet sorumluluğu yolu, daha sonra 2003 yılındaki Köbler davası ile daha da genişlemiştir.
- Köbler kararı ile de, devlet sorumluluğu yasama ve yürütme organlarının yanısıra, yargı için de getirilerek genişletilmiştir.
- Ayrıca yönergenin içeriklerine ilişkin de tartışmalar vardır. Bu tartışmalarda, daha çok yönerge-tüzük arasındaki farklar ve benzerlikler Topluluk Hukuku'nun Anlaşmalarınca uygulanan hükümler beraberinde eleştirilmiştir.

- 1- Yönergelerin doğrudan etkisini savunanlar
- 2- Yönergelerin doğrudan etkisinin olmadığını düşünenler

- Keza devletlerin de devlet sorumluluğu prensibine karşı çıkmalarının Topluluğun uluslararası bir kurum oluşuna yönelik kaygı ve stresleri ve mali sorumluluk açısından bir eleştirileri vardır. Ancak buna rağmen bu prensipten dolayı devlet sorumluluğu ile tazminata yükümlenen üye devlet sayıları üç ya da dört geçmemiştir.

İngiliz Hükümeti Mahkemelik Oldu!

Davanın Hikayesi ve 1. Factortame Davası

İngiliz hukukundaki balıkçılık ile ilgili bir kanun yüzünden balık avlama ruhsatlarından mahrum kalan İspanyol balıkçılar konuyu Lordlar Kamarası'nın önüne getirirler. Çünkü İngiltere'nin o zamanki hükümeti AB ortak balıkçılık politikasının sağladığı hukuki şartlara binaen ortak balıkçılık politikasına öngörülen ülke kotalarını bahane eder.

Açılan bu dava ile Yüksek Mahkeme tam bir ikileme düşer.

1. davanın açılmasının sebebi İspanyol balıkçıların haklarının ihlal edilmesiydi. Fakat İngiliz kanunlarına göre hükümete karşı bir ihtiyadi tedbir kararı mümkün değildi. Taraflar kararı yüksek mahkemeye temyiz etme yoluna gittiler. Bu son dereceli mahkeme bir oturum düzenleyip kanunun anlaşılabilirliğiyle ilgili bir şüphe olup olmaması konusunda Avrupa Mahkemesine atıfta bulunması gerekiyordu.

Lordlar Kamara

Anlaşmanın (AB yorumuna istinac iptal edilmesini; kenara mı bırakıl

İkinci Factortame Milliyet ve İka

Mahkeme (ECJ) ulusal k kenara bırakılması gerek Ve ihtiyadi tedbire hükme eder balıkçıların tehne b sonuçlanacak ise Kamarası'nın parti kararını iptal edememesi iş yapamayacak ve ge olmayacak zararlara u balıkçılar.

Devletin Öze

(3. I

Lordalar Kamarası Avrupa Mahkemesine Sorar

Anlaşmanın (AB Şartı) yerleşim hakları ile ilgili yorumuna istinaden parlamentonun kararının iptal edilmesini yasaklayan ulusal kanunların bir kenara mı bırakılması gerektiğini sorar.

İkinci Factortame Davası

Milliyet ve İkamet Bazında Ayrımcılık

Mahkeme (ECJ) ulusal kanunun bir kenara bırakılması gerektiği bildirir. Ve ihtiyadi tedbire hükmeder. Çünkü eğer balıkçıların lehine bir karar ile sonuçlanacak ise Lordlar Kamarası'nın parlamentonun kararını iptal edememesinden dolayı iş yapamayacak ve geri dönüşü olmayacak zararlara uğrayacaktır balıkçılar.

-İki numaralı Factortame davasında ise, İngiliz parlamentosunun aldığı şirketin büyük hisesinin İngiliz vatandaşı olan bir özel kişiye ait olması gerektiği ile ilgilidir. Bu kararda, parlamentonun aldığı kararın, balıkçılara karşı milliyet ve ikamet bazında ayrımcılık özelliği taşıdığına hükmetmiştir.

Devletin Özel Kişilere Tazminat Ödemesi (3. Factortame Davası)

4. Factortame Davası

Tazminat Miktarının Belirlenmesi

4 numaralı Factortame davasında ise; dava Lüksembourg'dan geri gelir ve en azından tazminat miktarı ile ilgili olarak İngiliz mahkemelerine intikal eder. Dava sonunda çözüme kavuşturulur, tazminatlar belirlenir ve 50 milyon sterlinde anlaşılır.

Davanın Hukuki Boyutu

Davanın Yansımaları

Bildiğimiz üzere İngiltere'de yazılı bir anayasa yok. İngiliz geleneksel hukuk anlayışına göre Parlamento'nun çıkarmış olduğu yasalar kanunlar hiyerarşisinin en üst sırasında bulunmaktadır. Uluslararası anlaşmalar da kanunlarla aynı güçtedir. Bu durumda sonradan yapılan bir düzenleme olan Ticari gemicilik Yasası (1988)'nin ,İngiltere' nin 1972'de yaptığı AT anlaşmasını değiştirdiğinin kabul edilmesi gerekmekteydi. Ayrıca İngiltere'de herhangi bir yerel mahkemenin Parlamento kararlarını değiştirmesi ya da yürütmesini durdurması geleneksel İngiliz hukuk anlayışına aykırı bir durum oluşturmaktaydı. Konu İngiltere'deki en yüksek mahkeme olan Lordlar Kamarası'nda da tartışıldı. Lordlar kamarası ise konuyu tekrar ATAD'ın önüne getirdi. ATAD ise Factortame kararında İngiliz yerel mahkemesinin Ticari Gemicilik Yasasının uygulanmasını, AT düzenlemelerine aykırı olduğu gerekçesiyle durdurabileceğini belirtti. Bu davaların önemi de buradan kaynaklanmaktadır.

Davanın Hukuki Boyutu

Davanın Yansımaları

ATAD üye devletlerin iç hukuklarında yaptıkları düzenlemelerin, belirli şartları taşıyan bir AT düzenlemesine aykırılık teşkil ettiğinde, Üye devletin iç hukuku uygun görmese de, iptal edilebileceğini ve devletin oluşabilecek zararlardan sorumlu olduğunu karara bağlamıştır.